

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Jacobi Alvarez de Paz Opera

De Exterminatione Mali, Et Promotione boni - Libri quinque

Álvarez de Paz, Jacobo

Lvgdvni, 1613

De excellentia mortificationis. Cap. 14.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77843](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77843)

virtutū sumus capaces, superamus. Ea aduersa, & corpori, ac animæ nostræ acerbæ, ob imitationem patientiæ eius sustinemus. Actandem per mortificationem ita viuimus, vt vita Christi, & operum eius pulchritudo in nobis, puritasque resplendat. Iam Christus sedet in nobis, vt non in nostra conuersatione vetus Adam, sed nouus appareat. Dominus enim diluuium inhabitare facit, & sedebit rex in æternum.]

Psal. 28. 10.

Ante abnegationis quippe diluuium, quod affectus immoderatos submergat, rex hic fortissimus non sedebat, sed ambulabat, & discurrebat, vt in regno suo hostes sibi infestos, nempe iniquitates nostras extingueret. Idque precabamur dicentes: Exurge Domine, adiuua nos, & libera nos propter nomen tuum.]

Psal. 43. 26.

Et alio loco describitur vir pugnator, omnipotens nomen eius, qui exurgit, & apprehendit arma, & securum, venitque in adiutorium nostrum. At post diluuium, post peccata nostra mare, id est, conuersione suffocata, post vitia nostra extincta, & post affectiones vtrunque inundatione cælestium desideriorum operatas, sedet rex in nobis tanquam in sedibus suis, & suum splendorem, & decorem ostentat. Quemadmodum enim dum rex sedet in throno, parum aut nihil throni videtur, quia corpore suo, & vestibus, & regis insignibus illum contegit, atque cooperit: ita dum Christus sedet in nobis, nostras imbecillitates operit, seu potius roborat, atque confortat; ita vt aspicientes non tam nos, quam illum nos gubernantem, & sua præsentia nobilitantem aduertant. Quod experiebarur in seipso Paulus dicens: Viuo ego, iam non ego, sed viuim in Christus.]

Galat. 2. 20.

Quando hoc dixit? Certè postquam præmiserat: Ego per legem (quæ scilicet Christum mihi prædicauit) legi mortuus sum, vt Deo viuam. Christo confixus sum cruci. Factus, inquam, Christi socius in passionibus, & per abiectionem carnalis hominis, ipsius imitator effectus, non iam viuo ego, sed ipse viuim in me, cuius vitæ, conuersationisque conformor. Ipse igitur sedet in me, & apparet in me, adeo vt qui me vident, Christum se videre putent. Quia si non sum Christus substantiâ, sum tamen Christus imitatione: si non sum persona Christi, sum tamen imago Christi, quem per mortem, qua carni mortuus sum, in me ipso delineauim, & per crucis mortificationem, quam in corpore animoque circumfero, in mea vita depinxi.

Si ergo abnegatio, est imitatio Christi Iesu, qua eius similitudinem induimus, æquum profectò est, vt illam magna cura, & diligentia complectamur. Membra eius sumus, ipsique, vt capiti, per fidem & amorem coniungimur, viam ergo crucis, quam caput Christus ingressus est, membris, scilicet nobis, conuenientem iudicemus. Animas nostras in sponsas illi dedimus, illum igitur, vt sponsum amantissimum, in laboribus, & pressuris sequamur. Non enim decet sponfam fidelem ab sponso secedere, & diuersam vitæ rationem ab illa, quam sponsum elegit, amare. Duce[m] illum, atque imperatorem sequimur: de ipsius itaque insignibus, scilicet de plagis, de doloribus, ac de pressuris gloriemur. Christus est via, veritas, & vita. Gressus nostros in hac via ponamus: aures huic veritati præbeamus: & nostram conuersationem hac vita formemus. Tunc autem hanc viam ambulamus, cum pedes affectionum nostrarum in laboribus, & afflictionibus ponimus. Tunc veritatem hanc audimus, cum doctrinam crucis, & mortificationis à Christo prædicatam auscultamus. Tunc hanc vitam assequimur, cum fugientes nosmetipsos & omnia, quæ mundus diligit, Christi imitationem induimus, & formam crucis eius in nostra conuersatione tenemus. Non ergo elucet in nobis sine vera abnegatio-

Iuan. 14. 6.

A ne, Christi Saluatoris imago: quæ profectò nos efformans, à similitudine veteris hominis liberat, cuius actus deponimus, & similes Christo reddit, cuius actus tum in interiori, tum in externa exercitatione sequimur. Ad hoc, Domine Iesu, à sæculo discessimus, & vitam spiritualem professi sumus, vt tuam vitam sanctissimam imitemur, & tibi similes in omni sanctitate efficiamur, per quam tandem gloriæ tuæ participatione cumulemur. Da igitur, nos abnegationis iugo colla subiicere, eamque in magistram ac præceptricem admittere, quatenus eius doctrina nos primum in tuam imitationem extollat, & ex illa in gloriæ sanctis paratæ sedem desiderabilem introducat.

B De Excellentia Mortificationis.

C A P. XIV.

VNIVERSA, quæ hæcenus diximus, magnam esse præstantiam atque excellentiam abnegationis declarant, cui datum esse videtur, vt animam à malis ex peccato proueniens liberet, & bonis augeat, quæ Christi imitatione, & omni perfectione continentur. Atque adeo aptissimè intelligi potest de illa pulchra sententia Salomonis: Pretiosior est sapientia, & gloria parua, & ad tempus stultitia. Abnegatio enim stultitia vocatur, non alia sanè, quam illa, de qua dicit Paulus: Placuit Deo per stultitiam prædicationis saluos facere credentes. Et rursum: Si quis videtur inter vos sapiens esse in hoc sæculo, stultus fiat, vt sit sapiens. Meritò verò hoc stultitiæ nomine abnegatio denotatur, quia hominibus stultum videtur, si homo præsentia delectabilia despiciat, in nullo suas voluntates expleat, & propriis desideriis ac sensibus contradicat. At hæc stultitia est parua, & ad tempus. Parua quidem, quoniam non esset magnum detrimentum in terrenis errare, dummodo in rebus cælestibus saperemus. Et quia apud insipientes tantummodo, id est, apud iniquos hæc stultitia videtur, cum tamen apud veros sapientes, scilicet iustos, & sanctos summa sapientia reputeretur. Est etiam stultitia solum ad tempus, quoniam elapso huius mortalitatis puncto, omnes docti pariter, & indocti, & vniuersi iusti, & peccatores cognoscent, quam sapientes fuerunt, qui voluptates carnis reliquerunt, & semetipsos abnegarunt. De quibus iniqui dicent: Hi sunt, quos habuimus aliquando in derisum, & in similitudinem improprij. Nos insensati vitam illorum æstimabamus insaniam, & finem illorum sine honore. Ecce quomodo computati sunt inter filios Dei, & inter sanctos fors illorum est. Hæc itaque parua ac temporanea stultitia, pretiosior est mundi sapientia, & gloria. Nam sapientiam mundi, qua mali sapientes sunt in oculis suis, iuxta dictum Isaiæ: Et coram semetipsis prudentes, qua sibi placent, & omnia insuaui refugiunt, & dulcibus delectantur, Dominus iridebit; & gloriam sæcularem se exaltantem aduersus gloriam Dei in sempiternam ignominiam commutabit. Et verè hæc sapientia, & gloria sæculi ignominia est, quoniam probrosum est, si fordiosissimum mancipium hero nobilissimo dominetur. Quid autem carne, & affectibus carnis sordidius, qui per mundi sapientiam, qua oblectationes huius vitæ abnegationi præponunt, spiritui immortali, & propter Deum creato, dominantur? Non decet sanè stultum delicia, nec seruum dominari principibus. O quam indecorum, & absurdum, si insipiens caro nostra, quæ vilissimam voluptatem Deo

Ecl. 10. 1.

1. Corin. 1. 21. 1. Corin. 3. 18.

Sapient. 5. 3-4-5.

Isai. 5. 21.

Prou. 19. 10.

prætulit

prætulit, deliciis & indulgentiis intractetur, & ancilla vilissima spiritui salubria potestati dominari permittatur. Planè hoc est vnum ex illis quatuor, quæ omnem terram turbare noscuntur. Per tria, inquit idem Salomon, mouetur terra, & quartum non potest sustinere. Per seruum, cum regnauerit; per stultum, cum saturatus fuerit cibo; per odiosam mulierem, cum in matrimonio fuerit assumpta; & per ancillam, cum fuerit hæres dominæ suæ. Immo & omnia hæc vna immortificatione continentur. Nam carnalis affectus, qui seruire debuerat, imperat rationi & corpori, quod de se instar est bruti, quicquid petit, vsque ad saturitatem ingeritur: & odiosa caro in nimio hebetur honore: & sensualitas, dum suis deliciis ferè totum tempus præcipit, videretur fieri hæres rationis, sicut dominæ suæ. Per hæc quatuor cordis nostri terra turbatur, quòd cum aliqua cælesti luce perfunditur, ea cæu indignissima ferre non potest.

Superat sanè hæc sapiens abnegationis stultitia omnem carnis sapientiam & gloriam, siquidem ista infamis est, quæ homines turbat; illa verò omni digna laudatione, quæ humana corda tranquillat. Audi quàm sit hæc sapientium stultitia, omni stultorum sapientia & gloria pretiosior. Omnis ponderatio, inquit Ecclesiasticus, non est digna continentis animæ. Nihil enim est in humanis, quod cum anima continente, id est suos affectus cohibentè, conferri debeat: nam talis anima habet in se venam, vnde omnis cordis tranquillitas, & vniuersa ad vitam spiritualem pertinentia bona procedunt. Hæc vena vitæ (sic enim nunc abnegationem vocare libet) in præmium obseruationis legis promissa est: nam populo seruanti legem dicitur in Deuteronomio: Circumcidet Dominus cor tuum, & cor feminis tui, vt diligas Dominum Deum tuum in toto corde tuo, & in tota anima tua, vt possis viuere. Ecce partem præmij legis custodia, quia qui legem Domini custodierint, non tantum in futura vita præmia æterna suscipiant, sed in hac vita velut partem præmij, cor circumcisum, id est, mortificatum, & abnegatione compositum obtinebunt. Ecce quoque venam vitæ, quia circumcisum cor ad hoc datur, vt sit diuini amoris, ac totius vitæ spiritualis exordium. Nec incongruè cordis circumcisionem, aut abnegationem finem quodammodo præceptorum facimus, quia id à Leone Papa didicimus. Omnis, inquit, diuinorum eruditio præceptorum hoc maxime agit apud corda credentium, vt amor prauus recto amore superetur, & delectatione iustitiæ peccandi cupiditas destruat. Est itaque abnegatio, mandatorum proximus finis, quia ad hoc mandata nobis data sunt, vt praua nostra desideria contineant. Quæ ideo continemus, vt per virtutum actiones Deo iubenti placeamus. Vnde Ioannes Cassianus abnegationem aliis gratis, quæ in pretio sunt apud homines, pretiosiorè aestimat, quia ipsam legis obseruationem, & mentis puritatem conciliat. Et re vera, inquit, maius miraculum est, de propria carne fomitem eradicare luxuriæ, quàm expellere immundos spiritus de corporibus alienis: & magnificentius signum est, virtute patientiæ truculentos motus iracundiæ cohibere, quàm aëreis principibus imperare: plusque est, exclusisse edacissimos de corde proprio tristitiæ morbos, quàm valetudines alterius, febresque corporeas expulisse. Postremò multis modis præclatior virtus, sublimiorque profectus est, animæ propriæ curare languores, quàm corporis alieni. Quantò enim hæc sublimior carne est, tantò præstantior eius est salus; quantòque pretiosioris, excellentiorisque est substantiæ, tantò grauioris ac perniciosioris est ruina. Sic ille, & merito. Nam

Prou. 30. 21.

Ecclesi. 26. 20.

Deut. 30. 6.

Leo ser. 8. de ier. 7. mensi.

Cassian. col. 15. c. 8.

A hæc omnia, quæ ad gratias gratis datas spectant, non sunt vitæ spiritualis fructus, sed folia, sine quibus reperiuntur in multis hominibus magnorū meritorum fructus: at abnegatio radix est meritorum: quia si quis seipsum non abneget, & ab illicitis separet, atque à licitis etiam quandoque diuellat, non poterit nec legem seruare, nec fructus bonorum operum facere, nec præmia consiliorum possidere. Atque adeò quemadmodum radix arboris, nec pulchra, nec suauius est, sed nihilominus omnem arboris pulchritudinem, & fructuum suauitatem virtute continet: ita abnegatio exteriori specie pallida, & infuauis, vt radix, ac initium spiritualis vitæ, omnem eius pulchritudinem ac suauitatem comprehendit.

B Iam oculos in ea, quæ supra diximus, attolle, & videbis quanta abnegatio bona quasi clausa & custodia contineat. Abnegatio aduersus vitæ iustos erigit, vt non seruiant eis. Canūque multo foeliciorū successu, quàm Sichimitæ: Quis est Abimelech, & quæ est Sichem, vt seruiamus ei? Nam si habitatores Sichem indignum putarunt seruire Abimelech, & propterea perierunt; iusti indignum putant vitis tributa pendere, aduersusque ea mortificatione pugnant, & propterea miseram seruitutem ac perditionem euadunt. Vera enim libertas & opulentissimum regnum est, Deo subditi: infelix verò captiuitas rerum creaturarum antori seruire. In cuius signum Israelitis imperium Domini detrectantibus, & regem de sua natione poscentibus dicitur, vt audiant ius regis, qui regnaturus est super eos. Ius autem erat, quod filios, & filias eorum tolleret, & seruos, & ancillas, & agros, & oliueta, & omnia quæ haberent, acciperet, vt illos in suum obsequium occuparet, & ista suis temporalibus bonis adiceret. Ita qui amoru terrenorum, tanquam regi, seruire volunt, hoc ab eo iure reguntur, vt cunctas vires, & affectiones suas durissimas eius obsequiis addicant. Qui autem ab hoc amore possidentur, Deo se subtrahunt, & ab eo possideri non possunt. Quoniam amor sæculi, & amor Dei nihil volunt habere commune, & quod ille ex nobis habet, hic à nostra infidelitate iniuriam passus, amittit. Enitendum est itaque vnicuique nostrum, vt Christum ducem suum imitans, dicat: Veni enim princeps mundi huius, & in me non habet quicquam. Quod profectò tunc verè dicit, cum pro huius vitæ possibilitate se à terrenorum amore subtraxerit. Nam post propositum vitæ spiritualis arreptum sensuum delectationibus, & rerum visibilibus affectibus illigari, nihil aliud est, quàm gemmam multo pretio comparatam pedibus bestiarum atterere. Gemma quippe est anima nostra, quam subsidiis magnis diuinæ gratiæ, & ingenti dolore, ac contritione cordis à diaboli eripimus potestate, quam pedes bestiarum calcant, quoties affectus minus mortificati eam oblationibus sensuum, & propriæ voluntati, & inani gloriolæ, & aliis huiusmodi seruire compellunt. Fitque vt quemadmodum quis à sæua tempestate maris in nauigio liberatus, si illud aqua implere curaret, ad simile periculum, quod euasit, rediret: ita & nos à sæculi periculis in naui vitæ spiritualis educti, si immortificationes nostras non fugimus, nauem, qua suscepti sumus, ac nos ipsos eum illa, quasi aqua inaniam desideriorum mergere, ac dissipare conamur. Barbari Melitæ insulæ videntes Paulum, quem vix mare ad littus eiecerat, viperæ morsi percussum dicebant: Vtique homicida est homo hic, qui cum euaserit de mari, vltio non sinit eum viuere. O quàm merito non iam barbari, sed dæmones ipsi subannabant nos, si immortificationi subdamus, qui à periculoso mari huius sæculi per Dei gratiam erepti, & in tuto

Judic. 9. 28.

1. Reg. 8. 11.

Ioan. 14. 30.

Ahor. 28. 4.

loco conuersionis spiritalis collocati, vipera proprie voluntatis mordetur, & viuere quiete non sinimur. Illa barbarorum Pauli contemptio in admirationem eius laudemque tranſiuit, dum viderunt eum pro conditione quidem carnis à bestia percussum, sed diuino miraculo, à morte & omni malo liberatum. At subannatio nostra, qua ab aduersariis irridemur, in maius se quotidie vituperium extendit, quia non solum à vipera, id est, à propria voluntate, dente alicuius suggestionis tangimur, sed immortificationis veneno perimus.

At ab his malis abnegatio suæ virtutis excellentia nos seruat, quæ sicut Paulum virtus diuina à mortu vipera; ita & ipsa à veneno immortificationis nos liberat. Vipera quidem hominem momordit, sed Apostolum, ac Christi seruum, necare non potuit: ita desiderium oblectationum terrenarum forsitan nos homines tangeret, sed si nos abnegauerimus, per consensum non inficiet. Hæc enim abnegatio ea nos dignitate afficit, vt & Apostoli imitatores, & Christi serui sumus, quos diuina virtus, si non à suggestione bestiolæ, at ab infectione præseruat.

Tu quoque, inquit Bernardus, si propriam desideras voluntatem, si corporis voluptatibus perfecte renunties, si carnem tuam crucifigas cum vitis & concupiscentiis, sed & mortifices membra tua, quæ sunt super terram, probabis te Pauli imitatore, qui non facies animam tuam pretiosorem teipso, probabis & Christi discipulum, etiam illam perdendo saluabitur. Et quidem prudentius eam perdis, vt custodias, quam custodis, vt perdas. Quæ te docet, o vir iuste, seruire Christo, & eius discipulis aggregari, quin & vitam carnalem perdere, vt spirituales in perpetuum serues; haud dabit virus in te cuiuspiam immoderati affectus vsque ad casum grassari non sinet.

Qui dissipat sepem, ait Salomon, mordebit eum coluber: vnde qui sepem mortificationis non dissipat, sed quotidie nouis actionibus roborat, colubri morsum extra sepem inuenientis non sentiet. Et Ecclesiasticus ait: Vbi non est sepes, diripiatur possessio: qui ergo seipsum hac sepe communit, minimum suarum virtutum directionem timebit. Quod cum ad litteram de vxore dictum sit, quid secundum altiorem sensum indicat, nisi vt qui se quoad carnis desideria castrauit propter regnum cælorum, abnegationem in vxorem habeat, & eius consortium nunquam omittat? Huic enim optimè illa conueniunt, quæ de vxore dicuntur: Qui possidet mulierem bonam, inchoat possessionem, adiutorium secundum illum est, & columna, & requies. Nam qui sui abnegationem possidet, habet iam initium magnarum opum, scilicet pretiosissimarum virtutum, quas talis coniugis parat industria. Habet etiam adiutorium valde conueniens sibi, quod turbam seruulorum, nempe affectuum, reprimat, & totam domum cordis in pace contineat. Est illi abnegatio, columna, quæ illum à multis casibus culpisque defendat: & requies, in qua à desiderijs sæculi liberatus, conqueſcat.

Nec solum abnegatio nobis sponsa est, sed & bona mater, cuius beneficio puerorum cibos, id est, rerum visibilium appetitiones deserimus, vt solido maiorum cibo sustentemur. Anna quidem mater Samuelis, tanta prole ditata, cum ad ascendendum in templum Domini inuitaretur, respondit: Non vadam, donec ablaſetur infans, & ducam eum, vt appareat ante conspectum Domini, & maneat ibi iugiter. Sapienter cogitauit infantes ætate non esse aptos templo, quia nesciunt orare, sciunt autem perſtere, & orates turbare: ideo noluit infantem suum

A ante conuenientem ætatem, in domum Domini adducere. Sic & hæc bona nutritrix à lacte rerum sæcularium ablaſtat, & postea à tenerioribus puerorum alimentis, scilicet à sensuum delectationibus, & ab omni inordinatione affectuum, auertit; ac tandem in conspectum Domini introducit. Ibi in studio nepe sanctæ orationis, apparemus coram Domino, id est, vt homines reuerenter stamus, & non puerorum more huc illucq; cogitatione discurrimus. Ibi post ablaſtationem scimus manere iugiter, scimus, inquam, non iam paternam domum, & puerorum alimenta suspirare, sed ad longum tempus suauitatem spiritus perſentire. Ibi nostræ abnegationis præmia suscipimus. Nam qui seminant in lacrymis, in exultatione metent: & anima in intimis suis audit illam vocem sanè lætissimam:

B Date ei de fructu manuum suarum, & laudent eam in portis opera eius. De fructu manuum suarum comedit, quia secundum maiorem aut minorem laborem, maius aut minus præmium recipit. Quare Iob de iusto ait: Et sicut dies mercenarij, dies eius. Quia sicut mercenarij præmium labori commensuratur, ita iusti merces secundum maiorem abnegationem augetur. Cum opus crescit, inquit Gregorius, præmij fiducia proficit: cum verò opus torpuit, spes à remuneratione lassescit. Vnde & electus quisque vitam suam, quasi mercenarij dies, pensans, tanto fidentiùs spe tendit ad præmium, quanto nunc robustiùs perdurat ad laboris incrementum. Qui sit de curſus præſentis temporis, pensat, dies cum operibus numerat, ne à labore vacua tranſeant vitæ momenta, formidat. Aduersis gaudet, passione reficitur, mœrore refouetur; quia subsequenti vitæ præmij tanto se remunerari largiùs conspicit, quâto pro amore illius quotidianis se mortibus veriùs impendit. Hæc ille. Quid igitur amplius ad cognoscendam mortificationis excellentiam exposcimus? siquidem illa & bona spiritualis vitæ affert, & mala prophanæ vitæ repellit. Illa copiosum fructum æternæ felicitatis confert, & nunc lætissimas segetes tranquillitatis expectat. Nam post hostes aliquantulum mortificatione denictos, impletur illud Michææ: Et sedebit vir subtrus vitem suam, & subtrus ficum suam, & non erit qui detereat. Sub his, quas plantauit, virtutum arboribus lætus sedet, atque quiescit, & fructus suauissimæ spei colligit, quibus interim se vsque ad aduentum æternæ possessionis reficiat.

C Mortificationem nunquam esse omittendam.

CAPVT XV.

AD hanc mortificationis excellentiam pertinet, quod vir mortificatus duci fortissimo, ac hostium expugnatore, præferatur: quam excellentiam ideo seorsum attingimus, vt mortificationis durationem post eius nobilitatem, aperiamus. Eum, qui seipsum abnegat, virum esse fortissimum ex Salomone iam vidimus, qui ait: Melior est patiens viro forti, & qui dominatur animo suo, expugnatore urbium. Lactantius quidem ac si istam sapientis sententiam interpretaretur, illum, qui se abnegat, cum Hercule confert, & huic tam de fortitudine celebrato elegantissimis verbis præponit. Non enim fortior iudicandus est, inquit, qui leonem, quam qui violentiam, & in seipso inclusam feram superat iracundiam; aut qui rapacillimas volucres deicit, quam qui cupiditates audacissimas coercet; aut qui Amazonem bellatricem, quam qui libidinem vincit, pudoris ac famæ debellatricem; aut qui

E

Bern. ser. 30. in Cant.

Ecl. 10. 8.

Ecl. 36. 27.

Ibi. n. 26.

1. Reg. 1. 21.

Psal. 125. 5.

Prov. 31. 31.

Iob 7. 1.

Greg. 8. mor. c. 3.

Michea 4. 4.

Prov. 16. 32.

Lactan. lib. 1. de in. inst. c. 9.